

A Fővárosi Ítéltábla a Szabó Balázs Gábor Ügyvédi Iroda (**felperesi képviselő címe**; ügyintéző: dr. Szabó Balázs Gábor ügyvéd) által képviselt felperes neve(**felperes címe**) felperesnek, dr. Koller Domonkos ügyvéd (**I. rendű alperesi képviselő címe**) által képviselt **I. rendű alperes neve** (**I. rendű alperes címe**) I. rendű és a jogi képviselő nélkül eljáró **II. rendű alperes neve** (**II. rendű alperes címe**) II. rendű alperesek ellen szerződés érvénytelenségének megállapítása iránt indított perében a Fővárosi Törvényszék 2015. november 11. napján kelt 31.G.40.577/2015/17. számú ítélete ellen a felperes részéről 18. sorszámon benyújtott fellebbezés folytán indult másodfokú eljárásban meghozta az alábbi

ítéletet:

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, fellebbezett rendelkezését helybenhagyja;

kötelezi a felperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. rendű alperesnek 10.000 (Tízezer) forint + áfa másodfokú perköltséget, továbbá az államnak külön felhívásra 48.000 (Negyvennyolcezer) forint le nem rótt jogorvoslati illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek nincs helye.

Indokolás

A felperes 2015. február 26-án előterjesztett, utóbb többször módosított, pontosított keresetében elsődlegesen az 1959. évi IV. törvény (Ptk.) 205. § (2) bekezdésére és 523. § (1) bekezdésére alapítva annak megállapítását kérte, hogy a 2007. május 15-i keltezéssel egyrészről közte mint adós és zálogkötelezett, valamint a II. rendű alperes mint adóstárs és zálogkötelezett, másrészről az I. rendű alperes mint hitelező és zálogjogosult között 1.500.000 forint kölcsön folyósítása tárgyában megkötött deviza (CHF) alapú kölcsönszerződés nem jött létre. Másodlagosan az 1996. évi CXII. törvény (Hpt.) 213. § (1) bekezdés a), c) és e) pontjaiba ütközésére hivatkozással a kölcsönszerződés semmisségének megállapítását kérte. Harmadlagosan a Ptk. 251. § (1) bekezdésében foglaltakra alapítva kérte annak megállapítását, hogy a kölcsönszerződés IV. pontjában foglalt zálogjogot alapító szerződés semmis. Negyedlegesen a Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére, továbbá a 18/1999. (II.

5.) Korm. rendelet 2. § d) pontjára alapítva azt kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy tisztességtelen, ezért semmis a kölcsönszerződés V.4. pontjában foglalt azon szerződési feltétel, amely szerint „Az Adósok és a Zálogkötelezettek a jelen szerződés aláírásával tudomásul veszik, hogy a forint/Deviza árfolyam piaci mozgásából adódóan felmerül a veszteség kockázata. Az Adósok és a Zálogkötelezettek kijelentik, hogy tudomásuk van arról, hogy jelen szerződés futamideje alatt a folyósítás napján érvényes a Hitelező által alkalmazott forint/Deviza árfolyamhoz képest a forint árfolyamának gyengülése esetén a Devizában megállapított törlesztő részletek forintban megfizetendő ellenértéke akár jelentős mértékben is emelkedhet. Tudomásul veszik, hogy ezen kockázat vagyoni kihatásait teljes mértékben ők viselik.”, a semmisség jogkövetkezményeként a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és a 2014. évi XL. törvény (DH2. tv.) 37. § (1) bekezdése alapján a szerződést nyilvánítsa érvényessé azzal, hogy az V.4. pont semmis rendelkezései nem jelentenek kötelezettséget, azok alkalmazását mellőzi. Ötödlegesen ugyancsak a Ptk. 209/A. § (2) bekezdésére és a 18/1999. (II. 5.) Korm. rendelet 2. § d) pontjára alapítva azt kérte, a bíróság állapítsa meg, hogy a kölcsönszerződés III. pontjának a keresetben megjelölt rendelkezése is tisztességtelen, ezért semmis, a semmisség jogkövetkezményeként a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése és a DH2. tv. 37. § (1) bekezdése alapján a szerződést nyilvánítsa érvényessé azzal, hogy a III. pont rendelkezései nem jelentenek kötelezettséget, azok alkalmazását mellőzi.

A II. rendű alperessel szemben felperes keresete arra irányult, hogy a bíróság kötelezze őt a kölcsönszerződés létre nem jötte, illetve az egész szerződés vagy egyes rendelkezései érvénytelensége megállapításának tūrésére.

Negyedleges kereseti kérelmét azzal indokolta, a kölcsönszerződés V.4. pontja nem tartalmaz egyértelmű és világos tájékoztatást az árfolyamkockázatról, annak tartalmáról, a konkrét árfolyamot és az árfolyamkockázatot befolyásoló körülmények részletes ismertetése hiányában felperes nem volt abban a helyzetben, hogy megállapíthassa, az adott tényezők milyen mértékű árfolyamnövekedést tesznek lehetővé, az árfolyamkockázatnak nincs felső határa. A tájékoztatás a felperes, mint átlagosan körültekintő és figyelmes fogyasztó számára akkor lett volna világos és érthető, ha abban kifejezetten rögzítésre kerül, hogy az árfolyam rá nézve kedvezőtlen változása esetén fizetési kötelezettségei növekednek, az ebből eredő kockázatot ő tartozik viselni. A szerződés V.4. pontjában foglalt kockázatteltáró nyilatkozat e követelményeknek nem felelt meg. Az árfolyamkockázattal kapcsolatos tájékoztatást I. rendű alperes a szerződéskötéskor, a szerződésbe foglaltan tartozott megadni. A felperes és a II. rendű alperes által a szerződéskötést megelőzően 2007. április 25-én aláírt, az I. rendű alperes által hivatkozott kockázatteltáró nyilatkozat nem képezi a szerződés részét, így az abban foglaltak nem értékelhetők az I. rendű alperest terhelő kockázatteltárási kötelezettség teljesítéseként. A szerződés V.4. pontjában I. rendű alperes valójában egy korlátlan és tetszőlegesen alkalmazható törlesztő részlet emelési jogot kötött ki anélkül, hogy azt megfelelően ellentételezte volna, ami a jóhiszeműség és tisztesség követelményébe ütközik, és egyoldalú, indokolatlan hátrányt jelent a felperes, mint fogyasztó számára.

Az I. rendű alperes ellenkérelmében az elsődleges kereseti kérelem vonatkozásában a kereset elutasítását kérte. A többi kereseti kérelemre nézve állította, tekintettel arra, hogy az árfolyamrészre és az egyoldalú szerződésmódosításra vonatkozó szerződési feltételek egyedi megtárgyalására nem került sor, a perbeli kölcsönszerződés a 2014. évi XXXVIII. törvény (DH1. tv.), valamint a DH2. tv. hatálya alá tartozik, felperes ezért a DH2. tv. 37. § (1) bekezdése szerint csak az érvénytelenség jogkövetkezményeinek alkalmazására, az összegszerű elszámolásra is kiterjedően kérhetné a kölcsönszerződés teljes, illetve részleges semmisségének megállapítását. A szerződés teljes, illetve részleges semmisségének megállapítása iránt előterjesztett kereseti kérelmek azonban e követelménynek nem felelnek meg, ezért úgy kell tekinteni, hogy azokat felperes nem tartja fenn, illetve e kereseti kérelmek vonatkozásában a per megszüntetésének lehet helye.

A negyedleges és ötödleges kereseti kérelmeket érdemben is vitatva a 2/2014. PJE határozatra is

utalva azt hangsúlyozta, kockázatteltárási kötelezettsége az árfolyam lehetséges változásának becslésére nem terjed ki, ilyen becslés a kölcsönszerződésnek nem tartalmi eleme. Az, hogy kockázatteltárási kötelezettségének a 2/2014. PJE határozatban meghatározott követelményeknek megfelelően eleget tett, egyértelműen megállapítható a szerződés V.4. pontjában, valamint a szerződéshez kapcsolódóan a felperes és a II. rendű alperes által a szerződéskötést megelőzően aláírt külön okiratban rögzített kockázatteltáró nyilatkozatban foglaltak alapján. Azt, hogy felperes és a II. rendű alperes aláírták a kockázatteltáró nyilatkozatot, úgy kell értékelni, világos és érthető volt számukra, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa, az korlátozás nélkül őket terheli. A szerződés V.4. pontjának második bekezdéséből ugyancsak egyértelműen és világosan kiderül, hogy felperes és adóstársa az árfolyamkockázatról, valamint arról is tudomással bírtak, hogy az kizárólag őket terheli.

A II. rendű alperes nyilatkozatot, ellenkérelmet nem terjesztett elő.

Az elsőfokú bíróság 2015. november 11-én meghozott 31.G.40.577/2015/17. számú ítéletével a keresetet elutasította, felperest az I. rendű alperesnek 17.700 forint perköltség, az államnak 36.000 forint kereseti illeték megfizetésére kötelezte. A kölcsönszerződés V.4. pontja egyes rendelkezései tisztességtelenség miatti semmisségének megállapítására irányuló kereseti kérelmet érdemben vizsgálva álláspontja szerint az volt megállapítható, hogy a kereset tárgyát képező szerződéses rendelkezések a deviza kockázatra nézve egyértelmű, érthető, átlátható tájékoztatást tartalmaznak, azokból egyértelműen kiderül, hogy a szerződés deviza kockázatát az adósok viselik, továbbá, hogy a forint gyengülése esetén a devizában meghatározott törlesztőrészek forintban kifejezett összege akár jelentős mértékben is nőhet. Az sem volt figyelmen kívül hagyható, hogy a 2007. április 25-én kelt kockázatteltáró nyilatkozat félreérthetetlenül tartalmazza a szerződés deviza alapúságából eredő jellemzőket, a változó forint/deviza árfolyam törlesztési kötelezettségre gyakorolt hatását és azt is, hogy CHF alapú finanszírozás esetén az árfolyam bármilyen irányban és bármilyen mértékben változhat, ezért az esedékesség napján fizetendő törlesztő részlet forint összege előre nem megállapítható, az akár jelentős mértékben is emelkedhet. Ez a tájékoztatás teljeskörű és korrekt volt, azt felperes és II. rendű alperes a szerződéskötést megelőzően 20 nappal megkapták, aláírták, így volt módjuk alaposan megfontolni a kölcsön felvételével járó kockázatokat is, arra nézve pedig nem merült fel adat a perben, hogy a szerződéskötés során, vagy azt megelőzően az adósok I. rendű alperestől ezzel ellentétes szóbeli tájékoztatást kaptak volna. Mindezek alapján a negyedleges kereseti kérelem tekintetében is a kereset elutasításának volt helye.

Az ítélettel szemben a felperes terjesztett elő fellebbezést. Utóbb módosított, pontosított fellebbezésében a kölcsönszerződés V.4. pontja árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezései tekintetében előterjesztett negyedleges kereseti kérelmet elutasító részében az ítélet megváltoztatását és e kereseti kérelmének megfelelő ítélet meghozatalát kérte.

A fellebbezés szerint a kölcsönszerződés V.4. pontjában I. rendű alperes nem a Hpt. 203. § (6) és (7) bekezdésében, illetve a 2/2014. PJE határozat III. pontjában foglaltaknak megfelelően tett eleget árfolyamkockázat feltárási kötelezettségének. A szerződésben szereplő tájékoztatás alapján az általánosan tájékozott, ésszerűen figyelmes és körültekintő fogyasztó számára nem volt felismerhető, hogy az árfolyamkockázatnak nincs felső határa, az kizárólag őt terheli. E körben I. rendű alperes alaptalanul hivatkozik arra, hogy a szerződés V.4. pontja világosan és egyértelműen tartalmazza az árfolyamváltozásról szóló tájékoztatást, a hivatkozott képletek ugyanis nem az árfolyamkockázat ismertetését, hanem hatását szabályozták. Egyebekben a Hpt. 203. §-a szerinti tájékoztatási kötelezettség alól jogszabályi felmentés hiányában I. rendű alperes akkor sem szabadulhat, ha felperes egyébként az adott esetben esetlegesen valóban tisztában volt az árfolyamkockázattal. Az árfolyamkockázat felperesre telepítésének tisztességtelensége miatt az

árfolyamváltozás szabályozása vonatkozásában a szerződés V.4. pontja érvénytelen.

Az I. rendű alperes fellebbezési ellenkérelmében a fellebbezéssel támadott részében az ítélet helybenhagyását kérte lényegében helyes indokaira tekintettel. Arra is hivatkozott, hogy miután felperes a fellebbezési határidőn belül előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú ítélet negyedleges kereseti kérelmet elutasító rendelkezését nem támadta, ezen ítéleti rendelkezéssel szembeni kifogásait csak a fellebbezési határidő lejártát követően, a fellebbezés pontosítása tárgyában előterjesztett beadványában kifogásolta, a negyedleges kereseti kérelem elutasítása vonatkozásában a fellebbezés elkésett, ebben a részében az elsőfokú ítélet jogerőre emelkedett.

Megállapította a Fővárosi Ítéltábla, hogy a módosított, pontosított fellebbezés érdemi elbírálásának eljárásjogi feltételei – az alperes fellebbezési ellenkérelmében előadottakkal szemben – fennállnak. Felperes a határidőn belül előterjesztett fellebbezésében az elsőfokú ítélet egészét támadta, elsődlegesen annak megváltoztatását és a keresete szerinti ítélet hozatalát, másodlagos teljes terjedelmében az ítélet hatályon kívül helyezését és az elsőfokú bíróságnak a per újabb tárgyalására és újabb határozat hozatalára utasítását kérte. Fellebbezését utóbb – a fellebbezési határidő lejártá után – annyiban módosította, hogy kizárólag a kölcsönszerződés V.4. pontja semmisségének megállapítására irányuló kereseti kérelem elutasítása tekintetében tartotta fenn, kizárólag ebben a részében kérve az ítélet megváltoztatását és a negyedleges kereseti kérelemnek megfelelő ítélet meghozatalát, aminek eljárásjogi akadálya nem volt.

A Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátai között bírálta felül, és a fellebbezést az alábbiak szerint megalapozatlannak találta.

A perbeli kölcsönszerződés V.4. pontja tisztességtelenségének és ebből eredő semmisségének megállapítására irányuló negyedleges kereseti kérelmet érdemben elbírálva az elsőfokú bíróság – a 6/2013. PJE határozatban, valamint a 2/2014. PJE határozatban foglaltakra is figyelemmel – helytállóan állapította meg azt, hogy a keresettel támadott szerződéses rendelkezések a deviza kockázatra nézve egyértelmű, érthető, átlátható tájékoztatást tartalmaznak, a kockázatfeltáró nyilatkozat pedig félreérthetetlenül tartalmazza a szerződés deviza alapúságából eredő jellemzőket, az árfolyamváltozás törlesztési kötelezettségre gyakorolt hatását, ily módon felperes a szerződéskötést megelőzően az árfolyamkockázatról megfelelő, egyértelmű, világos és részletes tájékoztatást kapott.

A Fővárosi Ítéltábla álláspontja szerint a kölcsönszerződés V.4. pontjában, valamint a kockázatfeltáró nyilatkozatban foglaltak alapján az „átlagos fogyasztó” mércéjén keresztül megítélt felperes számára egyértelműen felismerhető volt az árfolyamkockázat valós tartalma, annak korlátlan és reális volta, illetve felismerhetőnek kellett lennie. Ugyanakkor sem a szerződés, sem a kockázatfeltáró nyilatkozat nem tartalmazott olyan információt, amely ne lett volna világos és érthető és amelynek alapján a szerződéskötéskor felperes alappal gondolhatta úgy, hogy az általa viselendő árfolyamkockázat nem valós vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli.

Mindezekre tekintettel a Fővárosi Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletének fellebbezett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

A Fővárosi Ítéltábla az eredménytelenül fellebbező felperest a Pp. 78. § (1) bekezdése alapján kötelezte az alperes 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (2) és (5) bekezdése alkalmazásával megállapított ügyvédi munkadíjból álló másodfokú perköltsége megfizetésére, míg a felperes illetékfeljegyzési joga folytán le nem rótt jogorvoslati illeték megfizetéséről a 6/1986. (VI. 26.) IM rendelet 13. § (2) bekezdése alapján rendelkezett.

Budapest, 2016. december 6.

. Tibold Ágnes s.k.
a tanács elnöke

Dr. Felker László s.k. előadó bíró

Levek Istvánné dr. s.k. bíró